

ROMANIA

Romania har mottatt EØS-midler siden landet ble medlem av EU og EØS i 2007. Romania har 19,5 millioner innbyggere. Landets BNP per innbygger var 55 prosent lavere enn gjennomsnittet i EU i 2010. Blant de 15 landene som mottar EØS-midler, er Romania rangert som nummer 14 på FNs levekårsindeks. I perioden 2009-2014 får Romania 306 mill. euro i EØS-midler og er dermed nest største mottaker. Støtten er fordelt på til sammen 23 programmer. Så langt er det klart at 16 norske institusjoner vil inngå i et samarbeid med rumenske partnere.

Schengen-samarbeid og organisert kriminalitet – 5 mill. euro

Romania har store utfordringer innen justissektoren. EØS-midlene skal bidra til å øke innbyggernes trygghet gjennom å bekjempe organisert kriminalitet (inkludert menneskehandel) og styrke politisamarbeidet mellom Schengen-landene.

Norsk samarbeidspartner: **Politidirektoratet**

Kapasitetsbygging i justissektoren – 8 mill euro

EØS-midlene skal bidra til å øke effektiviteten i rumenske domstoler og styrke kompetansen innenfor denne sektoren. Det skal også bli enklere for sårbare grupper (ofre for kriminalitet, minoriteter mfl) å få sine saker fram til domstolene, samtidig som EØS-midlene også skal bidra til å utvikle alternative tvisteløsningsordninger.

Norsk samarbeidspartner: **Domstolsadministrasjonen** Andre samarbeidspartnere: **Europarådet**

Kriminalomsorg – 8 mill euro

EØS-midlene skal bidra til å redusere problemene knyttet til overbefolkede rumenske fengsler. Dette inkluderer også å introdusere alternative former for soning.

Norsk samarbeidspartner: **Kriminalomsorgen**

Vold mot kvinner – 4 mill euro

EØS-midlene skal bidra til å redusere vold mot kvinner og vold i hjemmet. Det skal også gis hjelp til ofre for menneskehandel.

Norsk samarbeidspartner: **Politidirektoratet** Andre samarbeidspartnere: **Europarådet**

Grønn innovasjon og næringsutvikling – 24 mill. euro

Norsk næringsliv har gode muligheter til å samarbeide med rumenske partnere gjennom et eget program for grønn innovasjon. Støtten skal blant annet bidra til å realisere forretningsideer og næringsutvikling basert på miljøteknologi. I alt er det satt av rundt 180 millioner kroner til programmet.

Ansvarlig: **Innovasjon Norge**

Fond for frivillige organisasjoner – 30 mill euro

Formålet er å styrke kapasiteten i det sivile samfunn i Romania og frivillige organisasjoners deltakelse i samfunnsutviklingen. Det skal tas spesielt hensyn til prosjekter for barn og ungdom, sårbare grupper og minoriteter. Fondet skal også støtte prosjekter som inkluderer grensekryssende samarbeid. Bekjempelse av vold mot kvinner skal også støttes.

Barn og unge i faresonen. Sosial utjevning og inkludering – 22 mill euro

EØS-midlene skal bidra til økt sosial utjevning og inkludering. Minoriteter, som romfolket, skal vies særskilt oppmerksomhet.

Andre samarbeidspartnere: **Europarådet**

Likestilling – 4,5 mill euro

EØS-midlene skal bidra til økt likestilling i Romania, også blant minoritetsgrupper som romfolket.

Bevaring av biodiversitet og beskyttelse av økosystemer – 15 mill euro

Å bevare biologisk mangfold er viktig for å sikre bærekraftig utvikling. Det rumenske miljø- og skogdepartementet skal sammen med sin norske samarbeidspartner utforme målsettingene for bruken av EØS-midler innenfor dette feltet.

Norsk samarbeidspartner: **Direktoratet for naturforvaltning**

Miljøovervåking og bærekraftig utvikling – 8,1 mill euro

EØS-midlene skal bidra til å dekke Romanias behov for geografisk informasjon og offentlig eiendomsinformasjon. Dette er viktig for offentlig planlegging både på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Denne informasjonen er mangelfull i Romania i dag. **Statens kartverk** i Norge skal delta i dette prosjektet.

Reduksjon av miljøgifter – 10 mill euro

EØS-midlene skal bidra til å begrense skader på miljøet i forbindelse med kjemikalier og farlig avfall.

Norsk samarbeidspartner: **Klima- og forurensningsdirektoratet**

Energieffektivisering – 8 mill euro

Støtten skal brukes til å redusere utslipp av klimagasser og andre forurensningskilder. Energieffektivisering i rumensk industri skal prioriteres.

Tilpasning til klimaendringer – 5 mill euro

EØS-midlene skal brukes til å redusere klimaendringenes påvirkning på mennesker og miljø. Mesteparten av støtten skal gå til et pilotprosjekt i Sibiu-regionen. Én by skal gjennom satsing på energieffektivisering og tiltak innenfor transportsektoren bli et ideal for andre rumenske byer innen bærekraftig byutvikling. **Kommunesektorens organisasjon** (KS) er engasjert i dette prosjektet.

Miljøprogram for maritim sektor – 15 mill euro

EØS-midlene skal brukes til å redusere utslippene av klimagasser og andre forurensningskilder fra maritime sektor. **Sjøfartsdirektoratet** skal delta i ett av prosjektene under programmet. Det forventes samarbeid også med andre norske partnere.

Ansvarlig: **Innovasjon Norge**

Karbonfangst og lagring – 40 mill. euro

EØS-midlene vil støtte opp om EUs klima og energipakke. Denne inkluderer å utvikle demonstrasjonsanlegg for karbonfangst og -lagring. I Romania skal EØS-midler brukes på å utvikle et slikt demonstrasjonsanlegg ved et kraftverk vest for București.

Norske samarbeidspartner: **Gassnova**

Fornybar energi – 8 mill euro

EØS-midlene skal bidra til Romania baserer en større del av sitt energiforbruk på fornybare energikilder. **Norges vassdrags- og energidirektorat** skal delta i et prosjekt om bruk av vannkraft.

Anstendig arbeid og trepartssamarbeid – 1,152 mill. euro

Fondet skal styrke dialogen mellom arbeidslivets parter i Romania. Norske arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner har vært sterkt involvert i utformingen av programmet. Det er en målsetting å opprette samarbeid på tvers av landegrensene gjennom prosjekter.

Ansvarlig: **Innovasjon Norge**

Kompetansebygging i offentlig sektor i samarbeid med norske institusjoner – 6 mill. euro

EØS-midlene skal bidra til å bygge kapasitet og kompetanse i rumensk offentlig sektor. Dette skal skje i samarbeid med norske institusjoner og myndigheter på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå.

Norsk samarbeidspartner: **Statens strålevern** evt. andre definert på et senere tidspunkt.

Helsetiltak – 8,1 mill. euro

Offentlig helsestell skal både sikre god tilgang til helsetjenester og sette søkelys på faktorer som påvirker folks helse. Helseforskjeller knyttet til sosioøkonomisk status er en av de største utfordringene. EØS-midlene skal bidra til å styrke Romanias arbeid med å bedre sine nasjonale helsesystemer. Tiltak mot spredning av smittsomme sykdommer støttes også.

Kulturarv – 14 mill euro

Støtten skal gå til å bevare, renovere og beskytte europeisk kulturarv. Dette er også avgjørende for minoriteters stilling i det rumenske samfunnet. Gjennom å engasjere lokalsamfunn skal EØS-midlene også bidra til regional utvikling.

Norsk samarbeidspartner: **Riksantikvaren**

Kulturelt mangfold – 6,8 mill euro

Kulturelt mangfold bidrar til å styrke demokratiske verdier i Europa. I Romania skal EØS-midlene støtte kulturprosjekter som bidrar til økt dialog og forståelse mellom ulike grupper i samfunnet. Et eget fond skal støtte kulturutveksling mellom Norge og Romania.

Norsk samarbeidspartner: **Kulturrådet**

Forskning – 20 mill euro

EØS-midlene skal styrke forskningssamarbeidet mellom Norge og Romania. Forskning på fornybar energi skal inkluderes.

Norsk samarbeidspartner: **Forskningsrådet** Andre samarbeidspartnere: Islandsk forskningsråd

Stipend – 4 mill euro

For stipendprogrammet er målet og øke utvekslingen av studenter og ansatte mellom Romania og Island, Liechtenstein og Norge. Det er også et mål å styrke institusjonelt samarbeid mellom Norge og Romania innenfor høyere utdanning.

Norsk samarbeidspartner: **Senter for internasjonalisering av utdanning**